

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/52/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123200553
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8123200553.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana v právnej veci žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C., D. XXX/XX, 2/ E. B., nar. XX.X.XXXX, bytom F. XX, 3/ G. B., nar. X.X.XXXX, bytom C., D. XXX/XX, zastúpení: RIEDL advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Prešov, Slovenská 46, IČO: 54 359 490, proti žalovanému: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava – mestská časť Ružinov, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, zastúpený: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Bratislava – mestská časť Ružinov, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, o zdržanie sa výkonu záložného práva s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 19.6.2023 č.k. 29C/11/2023-145, jednohlasne takto

rozhodol:

Zamietá návrh na prerušenie konania.

Potvrdzuje rozsudok.

Nepriznáva stranám náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalovanému uložil povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XX, kat. úz. C., ktoré sú v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobcov v 1/ a 2/ rade, ako aj výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXX, kat. úz. C., ktoré sú vo výlučnom vlastníctve žalobcu v 3/ rade, ktoré záložné právo bolo zriadené zmluvou uzatvorenou medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s. Bratislava a žalobcami v 1/ a 2/ rade dňa 30.6.2009 a medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s. Bratislava a žalobcom v 2/ rade dňa 30.6.2009. Priznal žalobcom v 1/ až 3/ rade voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci samej.

2. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že medzi žalobcami v 1/ a 2/ rade a právnym predchodcom žalovaného bola dňa 30.6.2009 uzatvorená zmluva o splátkovom úvere, na základe ktorej bol poskytnutý úver vo výške 90.000,- eur, pričom návratnosť týchto peňažných prostriedkov bola zabezpečená zmluvami o zriadení záložného práva, ktoré boli uzatvorené medzi žalobcami a Slovenskou sporiteľňou, a.s. dňa 30.6.2009 vo vzťahu k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XX a LV č. XXX, kat. úz. C.. Podaním z 10.9.2019 právny predchodca žalovaného, po predchádzajúcej výzve podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, oznámil žalobcom v 1/ a 2/ rade vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru ku dňu 7.9.2018. Súd prvej inštancie vyzval žalovaného na predloženie všetkej dokumentácie k výkonu záložného práva na základe uzatvorených zmlúv o zriadení záložného práva a žalovaný na túto výzvu reagoval iba odkazom na konanie, ktoré bolo vedené na Okresnom

súde Prešov pod sp.zn. 7Csp/54/2019, pričom súdu predložil oznámenie o začatí výkonu záložného práva predajom nehnuteľností v predmete zmlúv o zriadení záložného práva dobrovoľnou dražbou podaním z 30.11.2022. Z vykonaného dokazovania, predovšetkým z obsahu rozhodnutí, ktoré boli vydané Okresným súdom Prešov v konaniach sp.zn. 7Csp/54/2019 a 24Csp/98/2021, bolo nesporné, že žalovaný disponoval aj inými listinami k predmetnému výkonu záložného práva, minimálne oznámením o začatí výkonu záložného práva zo strany jeho právneho predchodcu zo dňa 19.2.2019, avšak žalovaný túto dokumentáciu nepredložil. Žalobcovia sa domáhajú uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa výkonu záložného práva z dôvodu premlčania pohľadávky zabezpečenej týmto záložným právom, ktoré bolo judikované v konaní sp.zn. 24Csp/98/2021 OS Prešov. Tento argumentačný dôvod však neobstojí, a to s poukazom na § 54a Občianskeho zákonníka, podľa ktorého premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy vymáhať nemožno, avšak ustanovenie § 151j ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka tým dotknuté nie je. V súlade s ustanovením § 151j ods. 2 Občianskeho zákonníka sa môže záložný veriteľ uspokojiť alebo domáhať sa uspokojenia zo zálohu aj vtedy, keď je zabezpečená pohľadávka premlčaná. To však platí iba v prípade, ak nie je zároveň premlčané aj právo záložného veriteľa domáhať sa uspokojenia zo zálohu. Nie je totiž vylúčená situácia, že trojročná premlčacia doba práva domáhať sa uspokojenia zo zálohu uplynie záložnému veriteľovi neskôr než premlčacia doba práva veriteľa domáhať sa zaplatenia pohľadávky voči dlžníkovi. Súd prvej inštancie poukázal na to, že napriek tomu, že súdy v konaní Okresný súd Prešov sp.zn. 7Csp/54/2019 zamietli žalobu žalobcov o neexistencii záložného práva zriadenými predmetnými záložnými zmluvami z dôvodu, že pokiaľ nedošlo k premlčaniu práva zabezpečenej pohľadávky, nemohlo dôjsť ani k premlčaniu záložného práva, avšak uvedený záver bol vyvrátený v ďalšom konaní sp.zn. 24Csp/98/2021, v ktorom súdy právoplatne judikovali, že k premlčaniu zabezpečenej pohľadávky došlo ešte pred podaním žaloby na plnenie dňa 21.3.2020. Skutočnosť, že právny predchodca žalovaného oznámil začatie výkonu záložného práva podaním z 19.2.2019, nemá vplyv na spočítanie plynutia premlčacej doby v súlade s § 112 Občianskeho, keďže k spočítaniu premlčacej doby podľa tohto zákonného ustanovenia dôjde až začatím konkrétneho dohodnutého spôsobu realizácie výkonu záložného práva. Na podporu svojej argumentácie súd prvej inštancie poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR, ktorý bol vydaný v konaní sp.zn. 5Cdo/64/2020. Pokiaľ žalovaný v predchádzajúcich konaniach, ktoré boli vedené vo vzťahu k žalobcom, nepredložil listinný dôkaz preukazujúci začatie dražobného konania zo strany jeho právneho predchodcu v zmysle oznámenia o začatí výkonu záložného práva z 19.2.2019, potom nedošlo podľa § 112 Občianskeho zákonníka k spočítaniu premlčacej doby záložného práva. Podrobným spôsobom ďalej súd prvej inštancie ustálil, že premlčacia doba záložného práva v danom prípade uplynula dňa 27.12.2021, a to aj s poukazom na ustanovenia zákona č. 62/2020 Z.z. Pokiaľ žalovaný nepreukázal, že by v priebehu plynutia premlčacej doby on alebo jeho právny predchodca začal realizovať záložné právo dobrovoľnou dražbou podaním návrhu na dražobné konanie, potom došlo podľa § 100 Občianskeho zákonníka k premlčaniu jeho záložného práva. Súd prvej inštancie zdôraznil, že zástupcovi žalovaného poskytol priestor na zaujatie stanoviska k predbežnému právnomu posúdeniu premlčania záložného práva podľa postupu § 181 ods. 2 CSP. Pokiaľ si žalovaný súdom uloženú povinnosť nesplnil, bolo by v rozpore s § 153 CSP poskytnutie dodatočnej lehoty na splnenie tejto povinnosti. Preto súd prvej inštancie návrh na odročenie pojednávania za účelom doručenia písomného stanoviska k predbežnému právnomu posúdeniu zamietol. Súd prvej inštancie tiež nevidel dôvod na poskytnutie ďalšej lehoty žalovanému na predloženie dôkazov k výkonu záložného práva, pokiaľ žalovaný pred tým výzvou súdu odignoroval, predložil iba listinu svojho oznámenia o začatí výkonu záložného práva napriek tomu, že nepochybne disponoval aj inými listinnými dôkazmi. Na základe týchto skutočností súd prvej inštancie žalobe žalobcov vyhovel a o trovách konania strán sporu rozhodol podľa § 255 a nasl. CSP.

3. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalovaný, ktorý navrhol, aby odvolací súd prerušil toto konanie až do právoplatného skončenia dovolacieho konania vedeného na Najvyššom súde SR, ktoré dovolanie bolo podané v konaní Okresného súdu Prešov sp.zn. 24Csp/98/2021 v spojení s konaním Krajského súdu v Prešove 2CoCsp/35/2022. Alternatívne navrhol rozsudok zmeniť tak, aby žaloba bola zamietnutá alebo navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Nesúhlasí s rozhodnutím Okresného súdu Prešov sp.zn. 24Csp/98/2021 v spojení s konaním Krajského súdu v Prešove sp.zn. 2CoCsp/35/2022, keď proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie dôvodiac tým, že odvolací súd právnu otázku ohľadom premlčania vyriešil v priamom rozpore s ustálenou praxou dovolacieho súdu, keďže posudzoval začiatok plynutia premlčacej lehoty tak, že premlčacia doba podľa jeho názoru plynie už od splatnosti prvej neuhradenej splátky. Takýto postup nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu a viedol k absolútnej nerovnováhe v postavení

veriteľa a spotrebiteľa a nerešpektoval aktuálnu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR. Žalovaný sa nestotožňoval s tým, že premlčacia doba sa začína počítať od nasledujúceho dňa po zrochnosti prvej omeškanej splátky, čím zákonodarca skrátil premlčaciu dobu pre takýto prípad o viac ako 3 mesiace – v prejednávacom prípade o 17 mesiacov. Žalovaný ďalej poukazuje na to, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie založil na tom, že podľa jeho názoru je pohľadávka premlčaná a podľa § 54a OZ súdnou cestou nevyhmáateľná. Tento záver je v priamom rozpore so zákonnými ustanoveniami. Zákon vyslovene umožňuje výkon záložného práva aj pre premlčanú pohľadávku, a teda je záver súdu o tom, že by došlo k výkonu dražby pre nevyhmáateľnú pohľadávku pri realizácii výkonu záložného práva nesprávny. Súd prvej inštancie teda založil svoje rozhodnutie na dôvodoch, ktoré priamo odporujú zákonným ustanoveniam. Úvaha súdu o premlčaní pohľadávky žalovaného je predčasná a tým pádom aj nesprávna, a to s ohľadom na prebiehajúce dovolacie konania a v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie, ktoré bolo vydané Okresným súdom Prešov vo veci sp.zn. 7Csp/54/2019. Uvedené rozhodnutie Okresného súdu Prešov uvádza okrem iného, že výkon záložného práva nie je premlčaný. Postup súdu prvej inštancie so zreteľom na túto situáciu, pokiaľ poukázal na závery konania Okresného súdu Prešov sp.zn. 24Csp/98/2021, za porušenie princípu právnej istoty žalovaný mal legitímne očakávanie, že súd vyvodí skutkové zistenia v takom rozsahu, ktoré mohli byť po ich právnom posúdení podkladom pre spravodlivé rozhodnutie v medziach zákonných ustanovení, čo však v danom prípade nebolo naplnené a skutkové zistenia sú tak v dôsledku nesprávneho procesného postupu jednostranné, arbitrárne a nepreskúmateľné, keďže súd prvej inštancie sa nevyjadril k predchádzajúcim konaniam. Žalovaný ďalej tvrdí, že si uplatnil svoju pohľadávku v rámci upomínacieho konania na Okresnom súde Banská Bystrica 19.5.2021, čím si uplatnil svoj nárok na zaplatenie pohľadávky pred uplynutím premlčacej doby. Pokiaľ nedošlo k premlčaniu zabezpečovanej pohľadávky a záložný veriteľ začal s výkonom záložného práva, nemožno sa úspešne domôcť námietky premlčania záložného práva zo strany záložcu. Preto žalovaný s rozhodnutím súdu prvej inštancie nesúhlasí, rozhodnutie považuje za neúplné, nepreskúmateľné a arbitrárne. Zároveň dodáva, že jeho vyjadrenie zo 16.5.2023, ktorým reagoval na výzvu súdu prvej inštancie ohľadom predloženia listiny oznámenia o zosplatnení úveru, je dostatočné. Pritom žalobcovia zasielanými dokumentmi disponujú, čo vyplýva z obsahu spisu Okresného súdu Prešov sp.zn. 7Csp/54/2019. V prípade, ak súd vyhodnotil zaslané dôkazy žalovaného ako nedostatočné, mohol ho opätovne vyzvať na preukázanie ďalších potrebných dokumentov, nakoľko žalovaný mal za to, že všetky súdom požadované dokumenty boli z jeho strany prvoinštančnému súdu zaslané. So zreteľom na uvedené navrhol vyhovieť.

5. Iné vyjadrenia vo veci predložené neboli.

6. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v § 379 a nasledujúce zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“ spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo. Vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného dôvodné nie je.

7. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

8. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným porušením práva na spravodlivý proces, inou vadou konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nevykonaním navrhovaných dôkazov a neobstaním zisteného skutkového stavu.

9. Odvolací súd zastáva názor, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver a svoje rozhodnutie zdôvodnil v rozsahu, ktorý obostojí v konfrontácii s požiadavkami kladenými na kvalitu súdnych rozhodnutí. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie. Keďže odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II.ÚS 78/05, III.ÚS 264/08, IV.ÚS 372/08), pretože prvoinštančné konanie a odvolacie konanie z hľadiska predmetu sporu tvoria jeden celok, odvolací súd v plnom rozsahu odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku.

10. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhovaného spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu SR sp.zn. IV.ÚS 252/04, I.ÚS 50/04, I.ÚS 97/97, II.ÚS 3/97, II.ÚS 251/03).

11. Pod porušením práva na spravodlivý proces je potrebné rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktorý sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Odvolací súd v napadnutom rozsudku súdu prvej inštancie a v jeho postupe vyúsťujúcom do prijatia rozhodnutia naznačené pochybenia neidentifikoval.

12. Zistenie skutkového stavu, ktorý objektívne zodpovedá stavu veci, je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp.zn. 4Cdo/256/2012). Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie uvedenú povinnosť splnil, keďže v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a dospel k správne mu záveru, že nárok žalobcov je dôvodný.

13. Vo vzťahu k námietke, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, odvolací súd zdôrazňuje, že pod právnym posúdením treba rozumieť činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových tvrdení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce správny právny predpis použil, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. V predmetnom prípade k naplneniu tejto odvolacej námietky nedošlo.

14. Vykonaným dokazovaním bolo zistené, že dňa 30.6.2009 bola medzi žalobcami v 1/ a 2/ rade ako dlžníkmi a právnym predchodcom žalovaného Slovenskou sporiteľňou, a.s. ako veriteľom uzatvorená zmluva o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej veriteľ poskytol dlžníkom úver vo výške 90.000,- eur, ktorý sa zaviazali splácať po 418,83 eur mesačne, termínom splatnosti prvej splátky bol 20.7.2010, s počtom splátok 346 vždy k 20. dňu v kalendárnom mesiaci s konečnom splatnosťou úveru k 20.4.2039.

15. Dňa 30.6.2009 bola medzi žalobcami v 1/ a 2/ rade a právnym predchodcom žalovaného uzatvorená zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam vedeným na LV č. XX, kat. úz. C. za účelom zabezpečenia návratnosti poskytnutého úveru a v ten istý deň bola uzatvorená medzi žalobcom v 3/ rade a právnym predchodcom žalovaného z totožného dôvodu zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam vedeným na LV č. XXX, kat. úz. C..

16. Dňa 10.9.2018 právny predchodca žalovaného oznámil žalobcom v 1/ a 2/ rade, že nastal prípad porušenia v zmysle bodu 8.1 písm. a) Produktových obchodných podmienok pre hypotekárne a splátkové úvery Slovenskej sporiteľne, a.s., a preto banka z uvedeného dôvodu 7.9.2018 vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru.

17. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

18. Podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

19. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

20. Podľa § 151j ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže sa záložný veriteľ uspokojiť alebo domáhať sa uspokojenia zo zálohu aj vtedy, keď zabezpečená pohľadávka je premlčaná.

21. Podľa platnej právnej úpravy záložné právo môže zaniknúť niektorým zo spôsobov zániku upravených v ustanovení § 151md ods. 1 Občianskeho zákonníka alebo v osobitných predpisoch (napr. § 672 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Od zániku záložného práva uplynutím času je potrebné odlišovať premlčanie záložného práva (§ 100 a nasl. Občianskeho zákonníka). Vo všeobecnosti je účelom premlčania pôsobiť na veriteľa, aby v primeranom čase uplatnil svoje subjektívne právo a na druhej strane je dôsledkom požiadavky právnej istoty, ktorá sa prejavuje i v tom, aby nepretrvávali nevyjasnené právne vzťahy a neuspokojené práva bez časového obmedzenia po neprimerane dlhú dobu. Námietka premlčania predstavuje spravídla efektívny postup – obrany dlžníka proti hrozbe, že až po neúmerne dlhej dobe si veriteľ uplatní svoje právo. Záložné právo je majetkovým právom a nepochybne podlieha premlčaniu. Účinné vznesenie námietky premlčania práva znamená, že súd oprávnenej osobe nemôže premlčané právo priznať. Jej vznesenie je významné vo vzťahu k právu záložného veriteľa domáhať sa uspokojenia zo zálohu. Výkon záložného práva je majetkovým právom, ktoré sa nepremlčuje skôr, než zabezpečená pohľadávka.

22. Vznesenie námietky premlčania po uplynutí premlčacej doby nespôsobuje zánik práva, ale iba zánik nároku. V takomto prípade teda nezániká subjektívne právo, ale iba právny nárok, ktorý sa na toto subjektívne právo viaže. Zánik nároku potom spôsobuje zánik možnosti domáhať sa splnenia povinnosti zo strany oprávneného voči povinnému proti jeho vôli. Z tohto dôvodu zákonodarca nemohol v ustanovení spomínaného § 151md ods. 1 Občianskeho zákonníka spájať premlčanie záložného práva s jeho zánikom. Premlčaním záložné právo nezániká, akurát ho nie je možné v prípade vznesenia námietky premlčania vykonať proti vôli povinného subjektu (záložcu). Ak teda povinný vznesie námietku premlčania, záložné právo bez jeho súhlasu nebude možné vykonať.

23. S ohľadom na teleologický výklad ustanovenia § 100 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, ako predpoklad účinného premlčania záložného práva, nie je potrebné vyžadovať vznesenie námietky premlčania zabezpečovanej pohľadávky, keďže v konkrétnom prípade je významnou iba skutočnosť, či uplynula premlčacia doba zabezpečovanej pohľadávky, pričom je bez právnej relevancie, či bola záložným dlžníkom vo vzťahu k zabezpečovanej pohľadávke aj vznesená námietka premlčania (do pozornosti uznesenie NS SR sp.zn. 4Cdo/169/2021).

24. K obdobnému záveru dospel aj Ústavný súd SR v náleze sp.zn. II.ÚS 250/2011, keď uviedol, že: „pokiaľ ustanovenie § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka predlžuje plynutie premlčacej doby práva domáhať sa uspokojenia zo zálohu tak, že ustanovuje, že záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka, vychádza z toho, že je potrebné skúmať iba to, kedy uplynie premlčacia doba zabezpečovanej pohľadávky, avšak nie to, či bola dlžníkom vo vzťahu k právu veriteľa domáhať sa splnenia zabezpečovanej pohľadávky aj vznesená námietka premlčania. Vznesenie námietky premlčania záložného práva je významné vo vzťahu k právu záložného veriteľa domáhať sa uspokojenia zo zálohu, pričom je zrejmé, že túto námietku môže vzniesť iba záložca a prvý raz tak môže (úspešne) urobiť až v momente, keď uplynula premlčacia doba aj zabezpečovanej pohľadávky, nielen trojročná premlčacia doba pre premlčanie práva záložného veriteľa domáhať sa uspokojenia zo zálohu. V prípade, ak tieto premlčacie doby uplynuli, záložný veriteľ nezačal s predajom zálohu a záložcom bola námietka premlčania vznesená, stráca záložný veriteľ možnosť domáhať sa (proti vôli záložcu) uspokojenia zo zálohu, pretože jeho záložné právo je premlčané.“

25. Odvolací súd akcentuje aj ustanovenie § 151j ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorého výkladom sa zaoberal aj súd prvej inštancie v rámci odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Z uvedeného vyplýva, že predmetné ustanovenie umožňuje uskutočniť výkon záložného práva aj v prípade, ak je zabezpečená

pohľadávka premlčaná. Pod týmto je však potrebné rozumieť situáciu, kedy je premlčaná pohľadávka, avšak záložné právo premlčané nie je.

26. V prejednávanej veci dospel súd prvej inštancie k správne záveru v zmysle tom, že námietka premlčania záložného práva bola žalobcami uplatnená dôvodne. Pokiaľ žalovaný poukazuje na výsledky konania Okresného súdu Prešov sp.zn. 7Csp/54/2019, je potrebné uviesť, že v uvedenom spore sa aktuálny žalobca v 3/ rade domáhal voči žalovanému určenia neexistencie záložného práva v súvislosti so spomínanou zmluvou o splátkovom úvere z 30.6.2009 a zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti. Zaplatenie nesplateného dlhu z takto poskytnutého úveru v prospech žalobcov v 1/ a 2/ rade bolo predmetom iného konania, ktoré inicioval aktuálne žalovaný EOS KSI Slovensko, s.r.o. so sídlom v Bratislave. Toto konanie bolo vedené na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 24Csp/98/2021 v spojení s konaním Krajského súdu v Prešove sp.zn. 2CoCsp/35/2022. V tomto konaní sa súdy zaoberali vznesenou námietkou premlčania nároku na zaplatenie istiny 62.723,09 eur s prísl. a dospeli k záveru, že žiadaný nárok je premlčaný. Súdy v uvedenom konaní konštatovali, že premlčacia doba podľa § 103 Občianskeho zákonníka pri zosplatení úveru plynie odo dňa zročnosti nesplnenej pohľadávky, ktorou podľa výpisu z úverového účtu bola splátka splatná dňa 20.3.2017, od zročnosti ktorej sa žalobcovia v 1/ a 2/ rade dostali do omeškania s plnením dlhu, pričom v omeškaní so splácaním úveru boli už viac ako 3 mesiace pred uvedeným obdobím. Všeobecná trojročná premlčacia doba začala plynúť odo dňa nasledujúceho po zročnosti takto nesplatennej splátky a uplynula dňa 21.3.2020.

27. Za tejto situácie sa súd prvej inštancie opodstatnene a správny spôsobom zaoberal otázkou, či došlo účinným spôsobom aj k premlčaniu výkonu záložného práva. Správne akcentoval, že pokiaľ žalovaný v predchádzajúcich spomínaných súdnych konaniach nepredložil listinný dôkaz preukazujúci začatie dražobného konania zo strany jeho právneho predchodcu vo vzťahu k výkonu záložného práva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XX a LV č. XXX, kat. úz. C., a to v zmysle oznámenia o začatí výkonu záložného práva zo dňa 19.2.2019, potom nedošlo podľa § 112 Občianskeho zákonníka k spočívaniu premlčacej doby výkonu záložného práva. Pokiaľ súd prvej inštancie vychádzal pri právnom posudzovaní premlčania záložného práva z vyššie uvedených premís, jeho úvahám nemožno z tohto hľadiska nič vytknúť. Odvolací súd sa stotožnil aj s výpočtom pre premlčanie významných časových údajov vo vzťahu k uplynutiu trojročnej premlčacej doby výkonu záložného práva, popísaných v bodoch 52. – 56. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia.

28. V rámci ďalšej odvolacej námietky žalovaný tvrdil nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť rozhodnutia v súvislosti s namietaným neodôvodnením rozsudku. Aj v tomto smere odvolací súd zdôrazňuje, že súd prvej inštancie riadnym spôsobom odôvodnil svoje myšlienkové pochody a predstavil úvahy, ktorými sa riadil. Hodnotiacia úvaha súdu prvej inštancie zodpovedá zásadám formálnej logiky a vychádza zo správne zisteného skutkového stavu a správneho právneho posúdenia prejednávanej veci. Súd prvej inštancie sa v rozhodnutí riadnym spôsobom vyporiadal aj s tým, prečo neposkytol žalovanému ďalšiu lehotu na predloženie dôkazov k výkonu záložného práva a k tomu, pre aké dôvody nevyhovел žiadosti žalovaného o odročenie pojednávania za účelom doručenia písomného stanoviska k predbežnému právne posúdeniu vyjadrenému súdom prvej inštancie s ďalšími návrhmi na doplnenie dokazovania. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti opodstatnene zdôraznil, že v prípade premlčania záložného práva nejde o tak zásadnú a zložitú právnu otázku, ku ktorej by právny zástupca žalovaného nemohol zaujať relevantné stanovisko v prípade, ak by si splnil povinnosti predtým uložené vzťahu k predloženiu všetkej dokumentácie týkajúcej sa výkonu daného záložného práva.

29. Návrh žalovaného na prerušenie daného konania do doby skončenia dovolacieho konania vedeného na Najvyššom súde SR v súvislosti s dovolaním podaným proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 2CoCsp/35/2022, odvolací súd zamietol. Je potrebné zdôrazniť, že Civilný sporový poriadok diferencuje medzi obligatívnym prerušením konania (§ 162 a § 163 CSP) a fakultatívnym prerušením konania (§ 164 CSP). Ako jediný fakultatívny dôvod na prerušenie konania normuje zákon dôvod, že sa uskutočňuje súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu alebo ak samotný súd dal na takéto konanie podnet. K fakultatívnemu rozhodnutiu o prerušení konania podľa § 164 CSP je potrebné uviesť, že pôjde o otázky, ktoré by súd sám mohol vyriešiť ako prejudiciálne. Je však na vôli súdu, či tak urobí alebo či počká na vyriešenie otázky v súdnom alebo správnom konaní, ak sa takéto konanie už uskutočňuje, alebo môže dať na takéto konanie aj sám podnet a potom konanie preruší.

30. Fakultatívne prerušenie konania znamená také prerušenie konania, ktoré nie je pre samotné konanie nevyhnutné. Súd je povinný najskôr urobiť iné vhodné opatrenie dostupnými procesnými prostriedkami, čo priamo vyplýva z dikcie § 164 CSP a až keď tieto zlyhajú, môže konanie prerušiť. Rozhodujúcim hľadiskom tu bude zásada hospodárnosti konania, preto takéto prerušenie konania predstavuje skôr reštriktívnu výnimku ako pravidlo, teda takýto postup by mal byť na mieste len vo výnimočných prípadoch. Odvolací súd konštatuje, že situácia predpokladaná spomínaným ustanovením § 164 CSP v prejednávanej veci nenastala. Pokiaľ ide o namietané rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, ktoré bolo vydané v konaní sp.zn. 2CoCsp/35/2022, je zrejmé, že toto súviselo s konaním Okresného súdu Prešov sp.zn. 24Csp/98/2021, ktoré je právoplatne ukončené. Skutočnosť, že žalovaný podal dovolanie proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu bez ďalšieho neznamena, že táto skutočnosť je dôvodom pre prerušenie aktuálne vedeného konania o zdržanie sa výkonu záložného práva k nehnuteľnostiam. So zreteľom na všetky uvádzané dôvody odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

31. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalovaný vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na náhradu trov a žalobcom v tomto štádiu konania trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).